

În 1902, Regina l-a cunoscut la Londra pe aristocratul american Waldorf Astor, de care s-a îndrăgostit nebunește, suferind apoi profund când acesta nu i-a mai răspuns la scrisori și s-a căsătorit²¹.

Regina prețuia sentimentele prințului Barbu Știrbey, dar, în momentul în care l-a cunoscut pe colonelul canadian Joe Boyle, acesta a devenit una dintre marile sale pasiuni. Joe Boyle venise în România la sfârșitul anului 1917, în numele Crucii Roșii din Canada. De fapt, lucra pentru serviciile secrete britanice. Decorat de către Regele Ferdinand pentru salvarea a 130 de români ce fuseseră luați prizonieri de bolșevici la Odessa, o cunoaște și pe Regină, care a rămas fascinată de puternicul și curajosul canadian. Relația lor a fost una specială și chiar interesantă, deoarece nu numai Regina a fost atrasă de personalitatea lui Joe Boyle, ci și Regele, precum și copiii lor, care îi spuneau „unchiul Joe”. Canadianul a devenit un apropiat al familiei regale. Mai mult, Boyle a însoțit-o pe Regină la Paris și Londra.

Treptat, această apropiere a început să incomodeze. Colonelul Boyle, considerat la început un erou, s-a trezit atacat în presă, considerându-se că are o prea mare influență asupra familiei regale. Guvernul României a exercitat și el presiuni asupra Regelui și a Reginei, așa încât Regina s-a văzut nevoită să îi ceară lui Boyle, în 1921, să plece, asigurându-l că o face spre binele lui. În urma unei congestii cerebrale, la 14 aprilie 1922, colonelul Joe Boyle moare. Vestea a mâhnit-o profund pe Maria. Despre el și despre legătura dintre ei, Regina a scris că „a fost o înțelegere specială între noi, ceva adânc, adevărat, puternic, pot spune sfânt, bazat pe o desăvârșită încredere, credință și respect. A fost ceva curat între noi amândoi, simplu și fără păcat, lăsând impresia că a fost mâna destinului să ne întâlnim”²².

În această perioadă în care viața familiei regale s-a împletit cu cea a colonelului Boyle, între Prințul Barbu Știrbey și Regină lucrurile nu au mai fost ca la început; cu toate acestea, o statornică și profundă prietenie i-a legat până la moarte.

Nici Regele Ferdinand nu a fost un soț fidel, având și el o serie de aventuri sentimentale. Dar, departe ca aceste infidelități să-i despartă, între ei, după atâția ani de căsnicie, s-a instalat „o toleranță amiabilă și un devotament sincer al unuia față de celălalt”²³. I-a unit grija pentru țară și familie, prietenia lor devenind tandră și stabilă. Conviețuirea lor în îngăduință a reprezentat în timp un factor de stabilitate pentru viitorul dinastiei și al României în general. În public, Regina îi recunoștea supe-

---

²¹ Hannah Pakula, *Ultima romantică. Viața Reginei Maria a României*, Editura Lider, Editura Cartea Pentru Toți, București, p. 530.

²² Ștefania Ciubotaru, *op. cit.*, p. 21.

²³ *Idem*, p. 22.

rioritatea Regelui, dar în particular, Regele se înclina în fața inteligenței și a dinamismului ei. Întotdeauna Ferdinand i-a făcut cadouri prețioase, îndeosebi bijuterii, considerând că niciun lucru nu e prea scump pentru ea.

Când Regele s-a îmbolnăvit de cancer, grija Reginei pentru el a devenit covârșitoare: pentru a-i menține moralul, i-a ascuns până la sfârșit adevărul despre cumplita boală care-l măcina.

Regele Ferdinand a murit în dimineața zilei de 20 iulie 1927, în castelul Pelișor din Sinaia, de unde a fost adus în București și depus la Palatul Cotroceni. A fost înmormântat la Curtea de Argeș. Avea 62 de ani.

După revenirea la putere a lui Carol al II-a, Regina s-a văzut îndepărtată de către fiul ei din viața politică și silită să stea izolată în palatul de la Cotroceni, la Pelișor ori la reședințele sale de la Bran și Balcic²⁴.

Castelul Bran fusese donat Reginei, în anul 1920, de către Consiliul Orășenesc Brașov, în semn de recunoștință pentru contribuția ei la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918. Casa de vis, inima ei, a fost însă la Balcic, oraș de care s-a îndrăgostit iremediabil.

Regina s-a îmbolnăvit și ea de cancer și, în ultimii doi ani din viață, a încercat toate remediile în diferite sanatorii din străinătate. În ultimul an a fost în Italia, la Merano, după care, la sfatul medicilor, a plecat la o clinică din Germania. Nici acolo, la Dresda, medicii nu au avut cum să o ajute, cancerul fiind în ultimul stadiu. Conștientă de consecințe, regina și-a adunat toate forțele și s-a întors să moară în țară, chiar dacă medicii erau sceptici cu privire la starea ei și la drumul lung pe care îl avea de făcut. Ajunsă la Sinaia la 17 iulie, Regina Maria a murit la Pelișor a doua zi, 18 iulie 1938. Avea 62 de ani, la fel cum avusese și Regele Ferdinand, când a intrat în neființă.

Adusă într-un București cernit de jale, a fost apoi dusă cu trenul la Curtea de Argeș. „Mii de țărani cu lumânări aprinse în mâini, însoțiți de preoții lor de țară, îngenuncheau lângă calea ferată, ca să-și aducă ultimul omagiu.²⁵” Iar florile acopereau neconținut sicriul din vagonul deschis. A fost înmormântată alături de soțul său, iar inima i-a fost pusă într-o casetă de argint și dusă la Balcic, așa cum a cerut. După ce România a pierdut Cadrilaterul, și implicit Balcicul, inima Reginei a fost adusă la Bran, apoi la București, după care s-a hotărât, în anul 2015, să fie depusă la Pelișor, în Salonul de Aur.

L.Z.

---

²⁴ Diana Mandache, *Capitole târzii din viața mea. Memorii redescoperite. Regina Maria a României*, București, 2007, p. 152.

²⁵ Hannah Pakula, *Ultima romantică. Viața Reginei Maria a României*, Editura Lider, Editura Cartea Pentru Toți, București, p. 530.

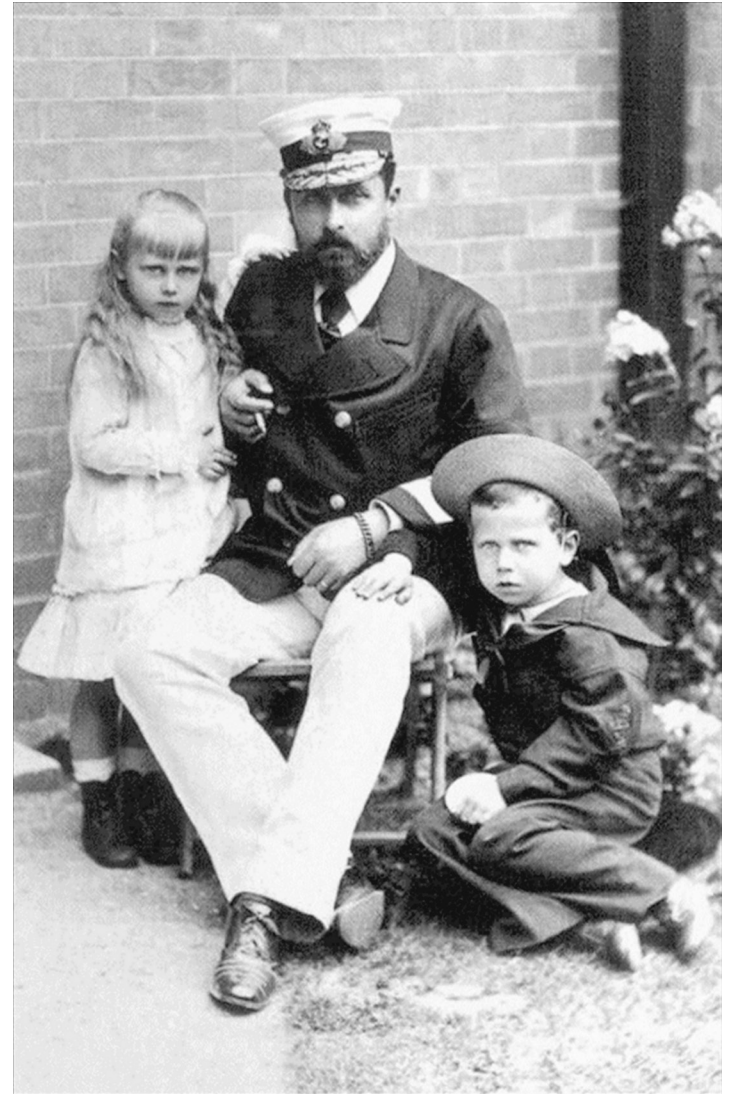
Ducele de Edinburgh, Maria și fratele ei Alfred

Marea Ducesă Maria Alexandrovna
alături de copiii ei

Familia Ducelui de Edinburgh

Principesa Maria la 5 ani

Principesa Maria la 7 ani

Principesa Maria la 14 ani

Principesa Maria, 1891